

Organ administracji załatwiający sprawę nie może być stroną postępowania

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 01, listopad 2014 23:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odśloni: 8430

To że przepisy obowiązującego prawa przypisują temu samemu organowi gminy kompetencje do prowadzenia postępowania administracyjnego w ramach posiadanego imperium oraz reprezentowania gminy w sprawach dotyczących jej dominium (majątku) nie oznacza, że taki organ prowadzący postępowania może występować w roli strony postępowania (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 stycznia 2014 r., I OSK 1387/2012).

Tym bardziej organ administracji publicznej, który wydał akt administracyjny nie posiada legitymacji procesowej do wniesienia wniosku o stwierdzenie nieważności własnego rozstrzygnięcia jako strona postępowania.

W orzecznictwie sądowoadministracyjnym i doktrynie prawniczej utrwalony jest pogląd, że w tej samej sprawie organ nie może występować w dwóch niejako rolach - jako organ prowadzący postępowanie (administrujący) i jako strona, czy też organ strony (administrowany). Ról tych, co do zasady, nie można łączyć. Nie jest również dopuszczalne, aby ten sam podmiot zajmował pozycję raz organu, innym razem strony, w zależności od etapu załatwienia sprawy z zakresu administracji publicznej (por. wyrok NSA z dnia 9 października 2013 r. II OSK 1082/12; postanowienia NSA z dnia 28 maja 2008 r. I OSK 551/2008; z dnia 22 października 2009 r. I OSK 1406/2009; z dnia 27 czerwca 2012 r. I OSK 964/11).

Reasumując, przyznanie organowi prowadzącemu postępowanie „zwykłe” statusu strony w postępowaniu nieważnościowym powodowałoby, że byłby on również stroną w sprawie, którą rozstrzygał. W tym zakresie można stwierdzić, że w orzecznictwie sądów administracyjnych wypracowano regułę nakazującą przyznać pierwszeństwo roli organu administracji załatwiającego sprawę z wykluczeniem roli strony. Jest to uzasadnione tym, że pełnienie roli organu (administrującego) dostatecznie zabezpiecza i chroni interes podmiotu, który organ ten reprezentuje. Organ czyni to wówczas w formie władczej w zakresie przypisanych mu kompetencji do rozstrzygania sprawy.

W uzasadnieniu uchwały NSA z dnia 19 maja 2003 r. OPS 1/2003 wyrażono pogląd, zgodnie z którym rola jednostki samorządu terytorialnego w postępowaniu administracyjnym jest wyznaczona przepisami prawa materialnego. Może być ona - jako osoba prawna - stroną tego postępowania i wówczas organ ją reprezentujący będzie bronił jej interesu prawnego, korzystając z gwarancji procesowych, jakie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego przyznają stronom postępowania administracyjnego.

Sytuacja taka ulegnie zmianie w przypadku gdy ustawa wyznaczy organowi jednostki samorządu terytorialnego rolę organu administracji publicznej w rozumieniu art. 5 § 2 pkt 3 kpa.

Takie stanowisko jest również zgodne z uchwałą NSA z dnia 9 października 2000 r. OPK 14/2000.

Katarzyna Liszka